

Superdávka přinesla lidem spoustu problémů. Zelení předkládají Juchelkovi 177 případů

15.9.2026 - | Strana zelených

Sto sedmdesát sedm lidí popsalo v průzkumu naší poslankyně a spolupředsedkyně Gabriely Svárovské svoji zkušenost se superdávkou. Čtyřicet jedna z nich uvedlo, že jim přiznaná dávka nepřišla nebo přišla pozdě. Čtyřicet popsalo, že po nich úřad opakovaně vyžaduje doklady, které už odevzdali. Dvanáct stále čeká na vyřízení odvolání - mnohem déle, než dovoluje zákon. Zelení vyzývají ministra práce a sociálních věcí Aleše Juchelku, aby na tato zjištění odpověděl čísly, a překládají mu je jako podklad k jednání.

Žena, která osm let pracuje v sociálních službách - má stejnou práci, stejný plat a stejný nájem jako loni. Příspěvek na bydlení jí klesl ze 4 050 korun na 163. Rodina, kde pracují oba rodiče a mají tři děti; místo 4 270 korun dostali 77 korun. Pěťasedmdesátiletá babička, která má v oficiální péči osmiletou dívku a na bydlení dostává 34 korun měsíčně. Nebo žena, které úřad měsíce tvrdil, že pečuje o svého otce. Otec jí zemřel v roce 2014.

„Tohle nejsou lidé, kteří se snaží systém obejít. To jsou lidé, kteří dělali všechno, co po nich stát chtěl. Chodili do práce, vychovávali děti, pečovali o nemocné rodiče a nosili papíry na úřad tak dlouho, až jim došly peníze na autobus. A stát jim za odměnu poslal sedmdesát sedm korun,“ komentuje Gabriela Svárovská výsledek průzkumu.

Superdávku navrhla a prosadila předchozí vláda Petra Fialy. Nabyla účinnosti 1. října 2025. Obhajovala se tím, že odmění ty, kdo pracují. Sběr dat ukazuje pravý opak. Nejtvrději změny dopadly právě na pracující samoživitelky, na pěstounské a poručenské rodiny, na drobné živnostníky a na lidi, kteří pečují o někoho blízkého.

Do příjmu domácnosti se započítává výživné, které druhý rodič neplatí - a matky tak přicházejí o dávku kvůli penězům, které nikdy neviděly. Započítává se příspěvek na péči, který náleží nemocné babičce - ta si z něj platí léky. Anebo peníze, které si lidé popůjčovali v rodině, aby splatili nájemné, kde narostl dluh, zatímco čekali na dávku. Do majetkového testu vstupují auta, která už dávno nejezdí, a v jednom případě i vůz, který stát sám spolufinancoval jako kompenzační pomůcku pro těžce postižené dítě. Živnostníkovi se počítá příjem 38 000 korun, které nevydělal, protože zákon automaticky předpokládá, že vydělává nejméně osmdesát procent průměrné mzdy.

„Někdo si tohle vymyslel. Někdo to napsal do zákona, někdo to poslal do Sněmovny a někdo pro to zvedl ruku. Když se pak ptáme, proč matka samoživitelka přišla o peníze kvůli alimentům, které nedostává, dozvíme se, že tak je to nastavené. Ano. Přesně to je ten problém,“ dodává.

Vláda to ví. A neopravuje to, co bolí nejvíc

Současná vláda superdávku nezavedla, ale spravuje ji od svého nástupu. Ministr Juchelka prosadil novelu, která od 1. října 2026 mění výpočet normativů na bydlení podle okresů a rozšiřuje status zranitelné osoby na samoživitele s dětmi do patnácti let. Stát na to našel zhruba tři miliardy korun. To je krok správným směrem a Zelení ho podpořili.

Jenže novela opravuje tabulku. Neopravuje nic z toho, na co si lidé ve sběru stěžují nejčastěji. Neřeší,

proč pravomocně přiznaná dávka nedorazí na účet. Neřeší stav „přerušeno“, který se sedmi lidem v průzkumu objevil v aplikaci Jenda, aniž by dostali jakékoli rozhodnutí. A protože rozhodnutí není, nemají se proti čemu odvolat. Neřeší, proč odvolání leží na ministerstvu čtyři měsíce, když zákon dává třicet dní. A neřeší, že se do příjmu dál budou počítat peníze, které domácnost nikdy nedostala.

Jedna z respondentek má v aplikaci pravomocné rozhodnutí, kterým jí byla dávka přiznána celá, včetně příspěvku na bydlení. Vyplaceny jí byly dvě složky ze tří. Když zavolala na úřad, pracovnice jí potvrdila, že totéž vidí ve svém systému, a nedokázala to vysvětlit. Jiné ženě úřad uznal, že rozhodnutí o odebrání dávky vydal chybně automatický systém. Bylo to v dubnu. Od té doby se nestalo nic.

„Až se příště někdo zeptá, kdo zneužívá sociální systém, mám odpověď. Zneužívá ho stát, který občance pošle rozhodnutí, že jí patří peníze, a pak jí je nepošle. Takhle by to prostě nemělo být,“ vysvětluje spolupředsedkyně Zelených Svárovská.

Co ze sběru vyplývá

Sběr neukazuje jednotlivá selhání, ale opakující se vzorce. Nevyplacená dávka, kterou úřad sám přiznal, se v odpovědích objevuje jednačtyřicetkrát. Opakované vyžadování dokladů, které lidé už jednou odevzdali, čtyřicetkrát. Odvolání, které leží nevyřízené déle, než dovoluje zákon, dvanáctkrát. Tyto případy pocházejí z různých krajů a od různých poboček Úřadu práce; jako pochybení jednotlivců je vysvětlit nelze.

Část potíží přitom nevznikla na přepážce, ale v zákoně. Že se do příjmu domácnosti započítává výživné, které druhý rodič neplatí, že se pečující osobě přičítá příspěvek na péči, který náleží někomu jinému a že se drobné živnostníci počítá příjem, kterého nedosahuje – to není chyba úřednice. To je platná právní úprava a Úřad práce podle ní postupovat musí.

Zbytek je něco jiného. Nevyplacená dávka, kterou stát sám pravomocně přiznal, odvolání ležící čtyři měsíce a stav, kdy výplata skončí bez jakéhokoli rozhodnutí, nejsou nastavením zákona. Jsou jeho porušením.

„Sto sedmdesát sedm lidí si našlo čas popsat cizímu člověku, že nemají na nájem a že se stydí. To se nedělá pro zábavu. To se dělá, když člověk vyčerpá všechny ostatní možnosti a často i všechny své síly,“ dodává Svárovská.

<https://www.zeleni.cz/superdavka-prinesla-lidem-spoustu-problemu-zeleni-predkladaji-juchelkovi-177-pripadu>